

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Leven Ende Deughden Vande Vveerdighe Agnes Van Heilsbagh Gheestelycke Dochter Onder de bestieringhe der Societeyt Iesv

Huysmans, Daniel

T'Antwerpen, 1691

§. 3. Hoe Agnes sich gekeert hefft tot Godt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37188

§. 3. Hoe Agnes sich gekeert heeft tot Godt.

HAer herte ende alle krachten haerder ziele waeren soo by dagen als by nachten inghekeert tot haeren Beminden, inden, welcken sy alleenlijck schein te leven: Ende sy wenschte dat oock alle andere haer wercken met een heyligh opsicht tot Godt soude ghestiert worden: want het haer seer pijnighde, iemant te sien die door eenighe onghereghelde driften tot eenigh schepsel vervoert, ende van Godt afghekeert wiert. Eens bemerckt hebbende, dat iemant sonder behoorlijcke inghekeertheit in Godt, ende met merkelijckelijcke grammoedigheydt de suyveringhe van haeren huys-raet besorghde, schreef sy aen haeren Biecht-vader aldus. *O dat wy soo luttel letten op het suyveren onser ziele, die onvergancelijck is, ende eeuwelijck moet leven? Al wat hier beneden is, moet vergaen: O dat wy soo onbedachtelijck aen dese dinghen hanghen, ende ons door dese aenkleventheynt in perijckel stellen, van te vallen inde eeuwighe doot. Mijn herte pijnicht my als ick dit sie. O blintheyt over blintheyt! VVaer van ons, Godt bevrijden wille.*

Hier uyt blijkt hoe dat Agnes haer wercken tot Godt ghestiert heeft, als sy soo seer ghepijnicht wiert door dierghelijcke ghebreken, die sy in haeren naesten bemerckte.

Haer ghestaedighe inghekeertheit in Godt en kan ick niet bequaemelijcker voorstellen, als met de volghende woorden, die sy twee jaeren voor haer afsterven uyt last van haeren Biecht-vader gheschreven heeft. Den welcken niet te vrede zijnde met het ghene sy daeghelijckx aenteekende, haer belast heeft een

seer beduydelijcke ende wijd-loopende verklaeringhe te schrijven, nopende haer gheduerighe inghekeert- heyt in Godt, ende nopende den gront van dese inghekeertheydt: om volle kennisse te hebben, of hier mede gheen bedrogh des vyants vermenght was; ghemerckt dat hy iet wonders des aengaende bemerckte. Sy schrijft aldus.

Voor al ben ick uwe gratie versoekende, o Heere, door de Moeder Godts, in Godt almachtigh, om te kunnen te geven, dat uwe Majesteyt door sijnen dienaer van my versoekt: te weten, op wat maniere ick my bevinde, om alle daeghen ende oogenblicken meer ende meer in te gaen in Godt, in't binnenste mijnder ziele, daer Godt sijn alder eygenste besittinghe heeft, ende daer mijn ziele met hem inder waerheyt als in eenen hemelis. Dat Godt voorder gelieft heeft aen dit sijn alderonweerdighste instrument te kennen te geven, sal ick daer laeten: maer wil door Godts gratie, volgens't bevel van K. B. van dien tijdt beginnen, als my dit by blijvende ende voortgaende inwendigh licht, van Godt self, door sijn eygen by blijvende woorden, vergunt ende ingestort is.

'T is, soo ick meyne, tusschen i welf ende dertien jaeren geleden, dat ick my door eenigh gesegh seer benauwt vont: want men seyde, dat inde stadt een Heylighe Dochter was, ende dat ick dese Heylige was. Ick noch swack in't verduwen van sulcke spijsse, al hadde ick kennisse dat alle gratien van Godt komen, ende door hem alle goet ons toe gebrocht wort, ende alle eere hem alleen toekomt; mits dat dese kennisse noch duyster ende onvolmaeckt was, en konde dit ghesegh niet liyden. Oversulckx hadde voor ghenomen ter oorsaecke van dusdanige woorden, uyt dese stadt te ruymen, ende naer een onbekende wooninge te vertrecken: want ick liever hadde te sterwen, als dese achtbaerheyt te verdraeghen.

Dis

Dit besloten hebbende, viel my inden sin, voor mijn ver-
treck my te wapenen, met mijnen Heere, Schepper ende Ver-
losser door de H. Communie: ende van hem te versoeken,
dat hem soude gelieven my te leyden, ende te stieren, daer't
hem soude aengenaem wesen, ende daer't my door sijn gratie
het salighste was. Dit betrouwde ick vastelijck.

Den volghenden dagh, naer dat ick het H. Sacrament
ontfanghen hadde, my voeghende aen de voeten van mij-
nen Salighmaecker, die in my Sacramentelyck was rusten-
de, ende met hem handelende van myn ver treck, gevoelde
ick, dat hy in't binnenste mijnder ziele tot my sprack dese
woorden: En vrees niet: blijft hier. Ick ben in u: ende sal
altijdt in u blijven.

Door dese woorden was ick soo gestelt dat ick niet en wiste,
hoe ick 't hadde. Van dien tijdt af, voelde ick in my een
meerder uytwerckinghe van liefde tot Godt, ende mijnen
naesten, als te voren; ende grooter geneghentheydt om de
deughden te volghen, ende te versaecken al wat strydigh is
teghen Godt.

Ick verstont oock te saemen op wat maniere ick de deugh-
den aenvatten ende oeffenen soude: als of Godt my met de
handt nam, ende aentrock. Desen treck is altemer soo sterck
geweest, dat het niet mogelijk en was my te wederhouden:
ende is tot desen ooghenblick noch wonderlijcker dan te vo-
ren, in een overgietinghe van inwendighe dronckenschap,
waer van ick niet spreken kan.

Maer cer-men hier toe komt, soo is de Ziele menigen bergh
op ende af gegaen, door distels ende doornen: ende moet ve-
le inwendighe ende uytwendighe benautheden uyt staen, soo
naer ziele als naer lichaem. Want V. E. en alle man moet we-
ten, dat men in desen wegh niet altijdt honingh smaect:
maer dat aen de ziele wel yser ende stael wordt voor-ghestelt.

om te knauwen, in alle verlaetenheit, soo van boven als van beneden: die niet dese harde spijse sich alsdan onderhouden moet.

Vaer nyt volght, dat de ziele hier door gesuyvert ende bequaemer wordt om meerdere gratien t'ontfangen, tot Godt te naerderen, ende op te wassen. Gelyck eenen boom, die voor eerst sich in d'aerde met de wortelen vast hecht: want als hy sonder dat, inden wasdom sou voorderen, ende met vruchten gelaeden worden, soude neder-vallen. Ende gelyck de vruchten vanden boom, door de straeten der sonne smaeckelyck worden: soo gaet het oock met de ziele.

Eer dat onse zielen inden wasdom der deughden op-gaen, ende vruchten draeghen: moet'er nootsaeckelyck een diep ende wijd fundament van oormoedigheit gestelt worden, ende dat meeren meer, naer elke gratie die sy ontfanght. Ende soudende dese vruchten aen de H. Drijvuldigheit smaeckelyck worden, soo moet den Goddelijcken sonne-schijn daer op vallen: ende moeten door den heeten brandt der Godaelijcke liefde gekockt ende geconsijt worden, in't heet brandende Vaderlijck herte. Soo worden sy aen Godt ende alle Heyligen smaeckelyck: ende geven hier in desen tijdt, ende hier naemaels, eenen wonderlijcken geur. Vaer van ick moet swijgen. Soo swemt de ziele, ende verliest sich in dese groote ende verbreyde zee, ende, vindt dat ick niet en kan te kennen gheven: ende wordt aldus van Godt overgoten, ende als een met Godt; soo dat sy in dien tijdt, anders niet en siet, anders niet en weet, anders niet en voelt, dan Godt alleen.

Welcke gratien altemet soo groot zijn, dat het lichaem, aen't welck dese gratien eenighsins mede ghedeelt worden, te swack is, om sulcks te verdraeghen: soo dat het dickwils daer van moet te bedde ligghen.

Vanderlijck is Godt in sijn goetheyt, die ons soo krancke

crea-

creaturkens met sijn gratie ende voorsmaeck des Hemels voor-komt: om dat wy soo kranck sijn, ende niet goets in ons hebben, noch van ons selven vermoghen. Daerom geeft hy ons Boven-natuerlycke hulpe ende kracht, die de natuere boven haer selven verheft.

Ick alderonweerdighste bevinde my geduerighlijck, gaende ende staende, op sulcke maniere inde teghenwoordighyt Godts, als of ick in hem besloten, ende met hem allen waere. Als ick eenighe uytwendighe dinghen voor hebbe, of met iemandt moet handelen, gevoele my met Godt omringhelt, ende hebbe mijn ooghe op hem gevestight, ende leere hier door, wat ick doen of laeten, spreken of swijghen moet. Ende als ick my altemet wat te verre uyt-keere 't sy in spreken 't sy in 't uytwendigh werck, soo wordt mijn ziele als met een woelen verduystert: dat ghewaer wordende, neme mijnentoevlucht tot de Moeder Godts, om door haer voorspraecke wederom genaedelijck van Godt belommert te worden. Dese verduysteringhe heeft in my somwijlen een ure, of een half ure geduert, oock wel eenen halven dagh maer niet meer.

Voorts bevinde ick my in dit licht in't gaen, in't staen, in't wvercken, in't spreken: ende dat met soo smaeckelijcke liefde, die uyt dat binneste op komt, ende sich in heel de ziele verdeelt, dat oock den ondersten mensch met soo groote vreughden vervult wort, dat dese by gheen vreughden deser wereldt te vergelijcken zijn. Ende dit is allen ooghenblick te doen soodick wils als ick my inden grondt tot Godt keere.

Ick wil hier by voeghen wat desen gront is. 't is het aensien van mijnen Niet, ende onweerdigheyt: Want hier in is het al geleghen. Als ick my tot den afgront van mijn onweerdigheyt keere, op den selven ooghenblick worde ick soo opgetrocken tot Godt, dat ick my al-te-met nauwelijckx kan houden, van dese ingekeertheyt aen d'ooogen der menschen kenbaer

baer te maecten. Ia't alder-ghenuchelyckste dat my dese inkeeringhe by-brenghet, is, dat ick sie dat desen afgront, het diepste der helle onder de voeten van Lucifer, mijn eyghen plaetse is, die my toe-komt.

In alles, daer eenigen lof, of iet menschelijckx aen ghelegghen is, of in al wat mach voor-vallen, bevinde ick my door dese geduerighe oeffeninge onder de voeten van Lucifer: Ende sie daer teghen dat opstaende goddelijck Licht, dat my beweeght om Godt almachtigh eere ende glorie van alles te geven, ende dat my niet anders toe-komt, dan veracht, versmaet, onbekent, ende verstootten te worden. Waer door ick bereyct ben, tot den diepsten afgront der helle te sincken, ende dien te verdraeghen, met de selvc liefde, door de welcke ick dat in mijn selven gevoele. Door dese begeerten ben ick als droneken ende over-droncken in Godt.

Als ick naer de Communie gaen, soo stelle ick my op die voorgaende plaetse inde helle met een insien, dat Godt my genaedigh wille wesen: Ende verwachtē Godts inkomste in my als sijn eygen. O ick en kan dit niet uytbrengen, wat hier uyt volghet. 'T is een eeuwiggh leven, dat hier begint, ende eeuwelijck dueren sal.

Als ick sie, dat den duyvel van eyghen glorie aenkomt, vluchte ick terstont naer mijn plaetse, het diepste der helle: soo en derft hy niet by komen. Ende gevoele my terstont omringhelt van de goddelijcke ghenade, die my beschermt van alle quaet.

De voorseyde plaetse, in't diepste der helle, houde ick voor mijn eyghen: Ende gevoele in my, dat geen andere my toe-komt. Wort my een andere gegeven, dat is alleen de goetheyt Godts over my: waer van hy sijns selfs eeuwigghen lof moet blijven.

In dese verdiepinghe meer ende meer, in desen afgront
der

der helle, ben ick nacht ende dagh, gaende, staende, werckende, biddende. Ende bewinde my hier alrijt in die onthelsinge Godts als droncken: Ende dat met soo groote vreught mijnder ziele, dat ick 't niet kan uyt-spreken. Soo dat ick hoorende, niet en hoore, siende, niet en sie: al is't dat'er veel geruchts ontrent my is. Ia al gonck'er veel geschuts beneffens my gelijkelijck los, dat en soude my niet verstroyen. VVant al is't dat ick dat hoore: 't inwendigh in-blijven en wort my niet ontnomen.

Ick hebbe dick wils by mijn selven gedacht, of sulcke stilte ende vereeninge eender ziele met Godt, wel mach vergheleken worden, by 't opimmeren van Salomons Tempel daer soo veel aerbeyders van alle slagh elck in sijn werck waeren, ende nochtans gheen gerucht maecken, ghelijck haer ampt mede brenghet. Misschien was'er gerucht, maer ten wiert van niemant gehoort. Hoe dat is, of niet, ick voele de gratie Godts, die my sonder uytwendige stooringe aendrijft: Ende dat met soo groote blyschap, dat ick niet en wete hoe ick ben: Maer gevoele my daer in, als in eenen Hemel: Naementlijck als ick my op de Communie-banck bewinde, of daer henen trecke. Daer ick nochtans groote vreesse gevoele, om my in Godts tegenwoordicheyt aldaer te stellen: Daer dien grooten Godt, met al wat in hem besloten is, in my komt herbergen.

Dit insiende, wort gantsch mijn lichaem ontstelt: Ende gae al bevende daer nae toe. Ende hier is't dat ick noch dieper insincke in mijnen Niet, ende in d'onthelsinge Godts: soo dat ick niet en wete waer ick gaen.

Als ick Godt ontfangen hebbe, blijve ick in hem, ende in den selven voorgenoemden gront: Insiende, wie ick ben, ende wie dien gast is, die ick gelogeert hebbe: te weten Godt. Ick moet hier voorder van swijgen.

Dit insien van mijnen Niet, ende van de plaetse der helle,

die ick verdiene, heb' ick van't beginfel mijnder bekeer-
ghe gheoeffent, sonder dat my iemant dat ick wete, daer van
onderwesen heeft, dan Godt alleen. Die ick door sijn gratie,
hier in gevolght hebbe: Ende my sijn handt, soo ick hope,
tot het eynde mijns levens niet ontrecken sal, maer dieper
ende dieper in-leyden in mijn vernietinge.

Och dat alle de gene die desen wech leeren ende begrijpen,
sonder ophouden neder sackten in haeren Niet? Dan soude
Godts gratie waerachtelyck in die zielen geboren worden.
Och den mensch en heeft van sijn selven niet: 't is al van
Godt: groot ende kleyn komt van hem: Ende van ons niet,
dan dat wy de verderffnisse zyn van alle goet, soo inwendich
als uytwendich.

Dat my dit noyt uyt mijn herte en gaet. Daerom bid' ick
altijt, dat ick mijn inwendige ooghe hier op mach gevesticht
houden: Want wy altijt tot quaet genegen zyn.

Wy moeten wel lettē dat wy alle neerstigheyt doen om ons
selven te kennen, ende om te weten wat den gront van onse
meyninge, liefde, ende alle onse neerstigheyt is: Of daer niet
onreyns mede gemengelt is: Op dat wy aen geene onreynig-
heyt eenige plaetse, ofte wasdom gheven. Want onsen gront
moet enckelijck Godt zyn: Ende 't opsicht van ons spreken,
geselschap, kleederen, alle onse wercken en meynigen, Godt
alleen. Vinden wy iet anders, dat wy terstont daer mede naer
Godt loopen, ons hier over schuldigh kennen, onsen noot klae-
gen, met eenen inwendigen inkeer in Godt, ende met een
nederfinckinge over onse gebreken.

Soo moeten wy ons verootmoedigen, ende vernederen voor
de vouten Godts, ende van sijnen Stadt-houder: Want hoe
wy ons meer vernederen, hoe wy meer sullen verheven wor-
den. In dese valleye wast d'ootmoedigheyt, sachtmoedigheyt,
lijdsaemheyt, ende andere deughden. Dit is den rechten en-
de

de Waerachtighen wegh. Die desen wegh niet en gaen, die dolen. In desen gront is eyghentlijck Godt.

Hier van en kan ick niet meer segghen: geve my in alles onder, ende en soecke niet anders, dan eenvoudelijck onghe-sien, onbekent, ongheacht, ende aen Godt alleen bekent te wesen. Ick betrouwe in Godt, die my door sijn goetheyt in gheen dolinghe sal laeten vallen.

Ick bekenne, dat het noodigh is, een nauw toesicht op vrouwen te hebben: Want den vyant seer listigh is. Maer ick oordeele, dat soo lanck als iemant sich inde voorschreven plaetse van vernietinghe, in't diepste der helle stelt, hoe langher hoe dieper, niet te vreesen heeft van grooten val. Maer als wy door de kranckheyt van onse bedorven natuere ons af keeren van onse vernederinghe, alsdan sijn wy in perijckel van vallen.

Daerom is't dat wy alle daeghen onses levens in groote vreesse staen, ende moeten inde liefde Godts onses Bruydegoms voorderen: Ende dat door de voorspraecke van onser aller Moeder, Moeder der genaede: op dat wy door haer tusschenspreken staende blijven: Ende voortgaende in onse vernietinghe, in dien ongrondeerlijcken afgront van onsen Niet, moghen kennen ende sien, dat wy van ons selven niet zijn, ende alle eere Godt alleen toekomt.

S. 4. Hoe Godt sich ghekeert heeft tot Agnes.

Godt en heeft niet ontbroken sijn weder-liefde te bethoonen aen soo Godt-minnende ziele: want hy teer dickwils, ja gheduerighlijck, behalven 't byblijvende licht, van 't welck nu ghesproken is, met onuytsprekelijcke merckteekenen van sijn teghenwoordigheyt ende liefde in haer herte sijn woon-plaetse nam, als in sijn eyghen besittinghe ghelijck-men ee-